

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Arina Alekseeva, Dějiny umění

Název práce: Srovnání expresionistický děl Emila Filly a Oskara Kokoschky

Vedoucí práce: Mgr. Filip Šenk, PhD.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Práce Ariny Alekseevy je zaměřena na srovnání děl dvou malířů, kteří výrazně zasáhli do podob malířství ve střední Evropě v první polovině minulého století – Oskara Kokoschky a Emila Filly. Jako celek je práce strukturována v jádru systematicky a jasně: směřuje od základní reflexe pojmu, načrtnutí historie k představení obou umělců a následnému srovnání jejich děl, která lze označit jako expresionistická.

Studentka správně na začátku práce pracuje s historií pojmu, která ukazuje čtenáři hned jeho nejednoznačnost. V obecném slovníku popisu uměleckých děl se jedná o běžný termín, který zdůrazňuje emotivní náboj díla přenášený na pozorovatele. V užším pak je spojen především s německou avantgardou a významnými skupinami Die Brücke a Der Blaue Reiter. Zde by práce měla být jasnější a více dbát na přesnost formulací, zvláště s ohledem na častou retroaktivitu pojmu. To je navíc komplikováno skutečností, že právě Emil Filla se věnoval ve své teoretické činnosti také Rembrandtovi, právě malíři, se kterým se retroaktivita pojmu expresionismus spojuje často. Pochopitelně v bakalářské práci nelze očekávat komplexní zpracování takto složitého tématu. Nicméně, určitá míra naznačení této problematiky by se v práci objevit měla, minimálně jako doklad pochopení složitosti centrálního pojmu.

Práce bohužel trpí řadou nepřesností, které ve výsledku vytváří zkreslený obraz historie, jako v případě pro expresionismus zásadního vkladu E. Mucha. Nelze situaci Muchovy tvorby, konkrétně jeho výstavy v Berlíně popsat jako „moc pokrokovou“ (s. 14), protože počítá teleologií, jak si ji přála a projektovala do vlastního vidění historie avantgarda. Tím autorka popírá komplexní kritické nástroje dějin umění, které těžko mohou dnes obhajovat moderní umění jako „vrchol“ proměn umění.

Dalším nepřehlédnutelným nedostatkem práce je nevyváženost, kdy některé části jsou představeny reflexivní způsobem, jak se patří, a jiné suše faktograficky jako v případě Die Brücke, kde by kritický a reflexivní přístup byl žádoucí. Zde by se totiž pozornost měla věnovat také iracionalismu a dalším projevům, které obecně patří ke kritice modernity a její racionality.

Celkově práce působí neuspořádaně a to navzdory jasně stanovené struktuře. Informace nejsou distribuovány v textu logicky, viz charakteristika Osmy. Některé části, konkrétně ta zaměřená na umělkyně Modersohn-Belker a Kollwitz, nejsou do celku textu integrovány a působí samoučelně: není jasné, proč v textu vůbec jsou. O to zarážející je pak skok v charakteristice díla Emila Filly, kdy jeho zásadní dílo meziválečného a válečného období je zcela vynecháno. A to navzdory faktu, že čitelná podoba expresionismu se opět vrací do jeho díla se začátkem 2. světové války.

Největší obtíž práce však je v tom, že komparace expresionistických děl Filly a Kokoschky není rozvedena do patřičné hloubky. Úvodní části, které mají vytvořit podklad erudované komparaci, jsou výrazně obsáhlejší než kýžená komparace. Naneštěstí se však studentka spokojila se základními popisy, aniž by třeba využila dobových spojitostí psychologie barev nebo se vůbec více pokusila vytěžit záměry obou umělců pro interpretaci. Je to škoda, zvláště s ohledem na podnětné záblesky, které se v textu sem tam mihnou.

Zcela zbytečným nedostatkem práce jsou pravopisné chyby a překlepy, kterých je v textu na pováženou mnoho. Přes vyřčené výtky práci doporučuji k obhajobě.

Otázky a náměty k obhajobě:

Popište vazby německého romantismu a německého expresionismu.

Jaké historické (před 20. stol.) malíře byste označila za expresionistické, a proč?

Kde všude lze v díle E. Filly sledovat příklony či zkušenost expresionismu?

Jaký je vztah expresionismu a nacionalismu?

Dokážete vysvětlit, proč právě F. M. Dostojevský měl velký význam pro expresionismus?

Navrhovaná klasifikace: dobře

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 21. 8. 2020

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------